

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

GEMEENTE HEUSDEN

'NATUURLIJK'

JUNI 2012

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING GEMEENTE HEUSDEN

p/a Secretariaat
Zonnebloemlaan 213
5151 TA DRUNEN

Contributie minimaal € 12, -- per jaar.
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Gemeente Heusden,
Johan de Wittstraat 30, 5301 GR Zaltbommel

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: Harry Nijënstein
Copernicuslaan 4
5251 ZC Vlijmen tel. 073-5130287

Secretaris: Max Verhagen
Zonnebloemlaan 213
5151 TA Drunen tel. 0416-375900
info@natuurenmilieuheusden.nl

Penningmeester: Rien Melis
Johan de Wittstraat 30
5301 GR Zaltbommel tel. 0418-842791

Leden: Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Wijzigingen in adres en/of mailadres graag doorgeven aan:
Wilhelmien Marti via e-mail willemien.marti@home.nl of per telefoon 06-42170692

Website: www.natuurenmilieuheusden.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur	blz. 1
2. Inhoudsopgave	blz. 2
3. Voorwoord	blz. 3
4. Programma-overzicht	blz. 4
5. Open monumentendagen	blz. 7
6. Kleppermandagen	blz. 9
7. Geschil Giersbergen	blz. 10
8. Publieksdag G.O.L.	blz. 13
9. Aanleg klimaatbuffer Vlijmen - DenBosch	blz. 14
10. Herstel Heidijk	blz. 16
11. Notulen ledenvergadering 23 januari 2012	blz. 17
12. Bijzondere planten in de regio	blz. 19
13. Ommetje Herpt	blz. 21
14. Column	blz. 23
15. Interview	blz. 24
16. Commissie duurzaamheid	blz. 27
17. De tentoonstelling	blz. 28
18. 30 jarig bestaan	blz. 29
19. Biologisch groentepakket	blz. 35
20. "Op de grote stille heide"	blz. 37
21. Uitreiking Waakvlam 2012	blz. 41
22. Verslag jubileumwandeling Vlinderveld	blz. 42
23. Vlinders	blz. 45
24. Nacht van de nachtvlinders	blz. 47
25. Bezoek Brabant Plant	blz. 48
26. Adverteerders	blz. 50

Jaargang 30, juni 2012, nr.2

Redactie:

Noor Peters, e-mailadres: peblauw@hetnet.nl of
Marian van der Linden, e-mailadres: marianvdlinden@home.nl
Wil Maaijwee

Inleveren kopij volgende info voor 1september 2012 a.s. op een van
bovenstaande adressen.

VOORWOORD

30 JAAR JONG

Op 25 mei van de jaar bestond onze vereniging al weer 30 jaar. Met als thema 'natuur in de gemeente' zijn er inmiddels vijf van de maandelijkse wandelingen gehouden.

Op 27 april opende wethouder Margot Mulder de fototentoonstelling in het HBT. Deze tentoonstelling is inmiddels verhuisd naar Vlijmen en daar te zien tot eind juni. Vervolgens hadden we op 19 mei een zeer geslaagde excursie naar het vogelrevalidatie centrum in Zundert.

En zijn de verjaarkalenders gedistribueerd.

De wandelingen blijven maandelijks terugkomen. Ook de tentoonstelling blijft nog tot het eind van het jaar op verschillende plaatsen in de gemeente te bewonderen.

NATUUR

De werkgroep Natuurbeheer gaat onverdroten verder. Naast de onderhoudsactiviteiten besteedt zij ook steeds meer aandacht aan uitleg over wat er te zien is. Door een informatiebord en boomnaambordjes in het natuurpark, en een informatiebord bij het voormalig zanddepot.

Overigens: het natuurpark heet tegenwoordig Ottershoek. En het voormalig zanddepot is nu Vlinderveld. Klinkt een stuk beter!

DUURZAAMHEID

De activiteiten van de werkgroep duurzaamheid beginnen steeds meer vorm te krijgen. Er wordt hard gewerkt aan een zonnepanelen-actie komend najaar. Om alles rond te krijgen kan de werkgroep nog wel wat hulp gebruiken. Interesse? Meld je dan bij Cary Driessen.

RUIMTELIJKE ORDENING

Zoals u mogelijk al hebt gelezen in het Brabants Dagblad heeft de werkgroep Ruimtelijke Ordening in overleg met manegehouder Vissers een mooi plan gemaakt voor de erfbeplanting daar.

In deze Natuurlijk aandacht voor deze onderwerpen, en nog meer.
Veel leesplezier!

Harry Nijënstein

PROGRAMMA-OVERZICHT

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergadering vinden plaats in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46 in Drunen.

datum : **maandag 15 oktober**

aanvangstijd : 19.30 uur

De agenda wordt u tijdig via de mail toegezonden.

De ledenvergaderingen worden meestal rond de klok van 22.00 uur afgesloten.

Nationale Nacht van de Nachtvinders

datum : in de nacht van **vrijdag 22 juni**

aanvang : 22.30 uur

locatie : ijsbaan in Drunen / roeivijver

parkeren : Duinweg tegenover de Hoge Schijf

Gidsen : Paul Kreijger / vlinderwerkgroep

Zie voor meer informatie apart stukje elders in Natuurlijk.

WANDELINGEN

In het kader van het jubileum is er iedere maand een wandeling in het natuurgebied van de maand.

Jubileumwandeling Elshoutse Wielen

datum : **zondag 17 juni**

aanvang : 9.30 uur

duur : maximaal 2,5 uur

startplaats : kruising Zeedijk/Kooilaan

locatie : Elshoutse Wielen

gids : Fons Mandigers

Jubileumwandeling Hooibroeken

datum : **zondag 15 juli**

aanvang : 10.00 uur

duur : ongeveer 2 uur

startplaats : oostzijde Kooilaan

locatie : de Hooibroeken

gids : Fons Mandigers

Jubileumwandeling Baardwijkse Overlaat

datum : **zondag 19 augustus**
aanvang : 10.00 uur
duur : ongeveer 2 uur
startplaats : parkeerplaats bij afgraving aan de Kanaalweg in Drunen
locatie : Baardwijkse Overlaat: Natuurpark/Ottershoek en Lange Wiel
gids : Joost van Balkom

Jubileumwandeling (voormalige) eendenkooi Pax

datum : **zaterdag 8 september** = Open Monumentendag
aanvang : 10.30 uur
duur : ongeveer 1,5 uur
startplaats : Elshoutseweg, ingang Pax, bij 'De Rode Poort'
locatie : voormalige eendenkooi Pax, in beheer bij het Brabants Landschap, ligt tussen Elshout en Oud-Heusden
gids : Bart Portzgen

Voor alle wandelingen georganiseerd door onze vereniging geldt deelname op eigen risico.

Het is verstandig stevige wandelschoenen te dragen. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Ook bij 'slecht' weer gaan de wandelingen door. U hoeft zich vooraf niet op te geven.

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden eenmaal per maand gehouden op de 1ste woensdagavond van de maand.

Heeft u een onderwerp dat u graag behandeld ziet worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Max Verhagen of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voorin in Natuurlijk.

LANDSCHAPSBEHEER

De dagen en tijden dat de landschapsbeheergroep werkt kunt u vinden op onze website: www.natuurenmilieuheusden.nl

KOPIJ NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 september: verschijningsdatum half september 2012.

Heeft u een interessante bijdrage op het gebied van natuur en/of milieu en denkt u dat deze ook van belang is voor de lezers van Natuurlijk, mail dit dan naar de redactie:

Noor Peters, peblauw@hetnet.nl

of naar

Marian van der Linden marianvdlinden@home.nl

(Word, lettertype Arial, lettergrootte 14 = 1 bladzijde in Natuurlijk)

NIEUWE LEDEN

We heten de onderstaande nieuwe leden van harte welkom.

De heer G. Keulen,
De heer C. Gunnink,
Mw. J. Bazelmans

OPEN MONUMENTENDAGEN 2012

8 en 9 september: OPEN MONUMENTENDAGEN 2012

Wat zijn de Open Monumentendagen ?

Open Monumentendagen vinden plaats op de tweede zaterdag en tweede zondag in september, op die dag zijn duizenden monumenten in Nederland gratis toegankelijk voor het 'grote' publiek. De deelnemende monumenten zijn te herkennen aan de Open Monumentendagvlag. In 1987 werd in navolging van Frankrijk de Open Monumentendag in Nederland geïntroduceerd. Monumenten werden gratis voor het publiek opengesteld, om zo de publieke belangstelling voor monumenten en het draagvlak voor monumentenzorg te vergroten. Jaarlijks gaan er tussen de 3.000 en 4.000 monumenten open. Bijna alle gemeenten doen mee.

In 2012 is het thema 'Groen van Toen'.

Dat is de reden dat onze vereniging dit jaar ook één van de deelnemende organisaties is. Andere deelnemers zijn: Het Heusdens Bureau voor Toerisme (de kartrekker namens de gemeente), de Heemkundekring Onsenoort, Heemtuin de Meulenwerf, Maja Kivits van de mooiste boerderij van Brabant, het Gouveneurshuis en de Agrarische Natuurvereniging Oostelijke Langstraat: een divers gezelschap. Groen van Toen is een dankbaar thema, waar je veel leuke activiteiten aan kan koppelen.

De Heemtuin is in september ons Natuurgebied van de maand: hij zal de hele zaterdag open zijn. Diverse vrijwilligers kunnen u rondleiden, Dick speelt op zijn gitaar, Klini zal schilderen... kortom een mooi sfeertje.

De Natuur- en Milieuvereniging organiseert een wandeling door **Pax**, een natuurgebied van het Brabants Landschap .

Dit is wat de beheerder (die de rondleiding verzorgt) er over schreef:

In de eerste helft van de twintigste eeuw waren de grienden hier nog in volle productie. Het beheer heeft er tot dusverre uit bestaan het bos veelzijdiger te maken. Minder vitale populierenopstanden zijn gekapt, waarna aanplant volgde van zomereik, es en zwarte els. De struiklaag wordt gevormd door gewone vlier en meidoorn. In de ondergroei staan vooral 'stoere' ruigtekruiden als moerasspirea, leverkruid en gewone engelenwortel. Inmiddels staat er ook veel uitheemse reuze springbalsemien.

In dit weinig betreden gebied vinden bosuil, ransuil en torenvalk een veilige broedplaats. Een blauwe reigerkolonie brengt in het vroege voorjaar veel leven, evenals de jaarlijks terugkerende ooievaars.

Centraal in het gebied ligt een vervallen eendenkooi, waarvan de plas enkele jaren geleden is uitgegraven. Deze eendenkooi kwam al op kaarten uit 1820 voor.

Het gietijzeren hek, De Rode Poort, aan de ingang van dit voormalige landgoed is recent in ere hersteld.

Er is een eikenlaan aangeplant tot in het centrum van dit landgoed.

De bodem van het gebied bestaat uit zeer zware klei, met plaatselijk veen in de ondergrond. Het is een laaggelegen gebied, waarin de Maas bij overstromingen zeer fijn slib afzette (komklei).

In het kader van de Open Monumentendagen zullen er nog veel meer activiteiten zijn.

Er verschijnt onder meer een magazine waarin ze allemaal vermeld staan. Houdt de pr dus in de gaten!

KLEPPERMANDAGEN

Succesvolle Kleppermandagen.

Ruim vijftig kinderen deden afgelopen meivakantie met hun enthousiaste (groot-)ouders mee aan het natuur-educatieproject “de klepperman” in de heemtuin van Heusden.

De kinderen speurden naar bladeren en bloemen en maakten insectenhuisjes. Zij kropen in de huid van vogels, bouwden de meest kleurige en fantasierijke nestjes en vingen spekjes op de manier zoals vogels hun prooi vangen. Met verrekijkers en schepnetjes deden zij onderzoek in de natuur. Wat vinden lieveheerbeestjes lekker? De twee kleppermandagen waren een groot feest, waarbij vol overgave heel afwisselende opdrachtjes werden uitgevoerd.

Opnieuw waren een archeoloog en een imker in de tuin aanwezig. De bijen hebben het heel moeilijk.....maar ze waren er wel!

Komende herfstvakantie komt de klepperman opnieuw naar de heemtuin.

GESCHIL GIERSBERGEN

Grote nieuwe houtwal in Giersbergen zorgt voor einde van een geschil.

De Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden heeft een bijzondere overeenkomst getekend met René Vissers en beëindigde een procedure bij de rechtbank.

Een landschappelijk goed in het landschap ingepaste manege/herberg komt op de plek van een voormalige varkensstal op de hoek van de Margrietweg en Duinweg bij Giersbergen.

Een aanwinst voor het landschap, de natuur én recreatie.

Landschappelijke inpassing, hoe doe je dat?

Als in het buitengebied wordt gebouwd moeten tegelijkertijd landschap en natuur ter plekke worden verbeterd. Dat is het huidige provinciale beleid, vastgelegd in de Verordening Ruimte. In de gemeente Heusden wordt dit beleid gevolgd. Het is opgenomen in de Ontwikkelingsvisie Buitengebied en het is belangrijk dat dit ook goed wordt geregeld in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied.

Een goede uitvoering van dit beleid blijkt in de praktijk echter lastig. Gedeeltelijk door gebrek aan prioriteit, maar daarnaast is er bij de gemeente ook te weinig duidelijkheid over de mogelijkheden waarop een goede landschappelijke inpassing kan worden gerealiseerd.

Zo vond de gemeente het enorme nieuwe kassencomplex aan de Tuinbouwweg 1 voldoende landschappelijk ingepast nu er klimplantjes worden gezet tegen het bij de kassen horende waterbassin. Als je daar dan maar dicht genoeg bij gaat staan, zie je misschien de grote kassen niet!

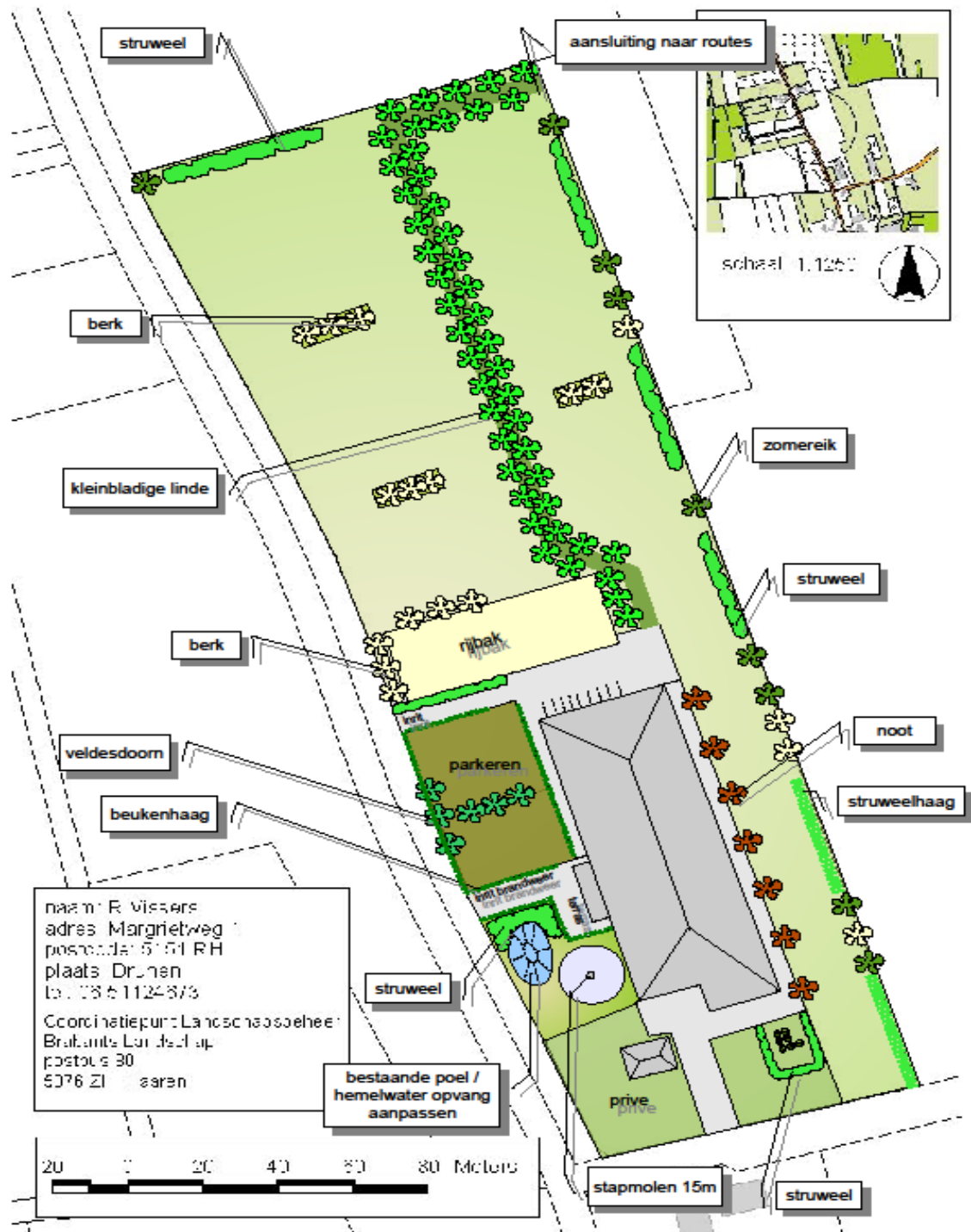
Voor een goede landschappelijke inpassing biedt de provincie handreikingen aan. De Natuur- en Milieuvereniging is bereid mee te denken over de manier waarop de landschappelijke inpassing procedureel helder kan worden georganiseerd en de kennis kan worden vergroot. Binnenkort verschijnen er hierover ook brochures van het Brabants Landschap en de ZLTO.

Uitstekend voorbeeld.

Het nu voor René Vissers ontworpen plan voor de landschappelijke inpassing van zijn bedrijf aan de Margrietweg 1 te Giersbergen is een uitstekend voorbeeld voor de manier waarop bedrijvigheid in het buitengebied ook positieve gevolgen kan hebben voor natuur en landschap.

Het plan bevat een tekening, met daarop alle aan te brengen beplanting, waaronder een forse houtwal.

Natuurlijk is een uitgebreide plantenlijst opgenomen. Daarnaast staat ook voor elk te beplanten vak aangegeven hoe de aan het planten vooraf gaande grondbewerking dient te zijn, hoe het plantverband en de menging zijn en -erg belangrijk- hoe het onderhoud moet zijn.

Voormalige varkensstal wordt manege.

De vereniging vond aanvankelijk dat de grote bebouwing door René Vissers niet paste in het landschap ter plaatse en zij was bezorgd over de opnieuw toenemende druk op het gebied van de Loonse en Drunense Duinen. Zij maakte bij de gemeente Heusden tevergeefs bezwaar tegen de bouw en startte daarop een procedure bij de rechtbank. Intussen raakten partijen in gesprek. Dat resulteerde in een oplossing waar beide partijen blij mee zijn.

Brabants Landschap maakte een plantekening, waardoor het bedrijf goed wordt ingeplant. De natuur wordt versterkt en het landschap ter plaatse gaat enorm aan kwaliteit winnen door onder meer de aanplant van een lange brede houtwal met inheemse bomen en struiken. De vereniging maakte afspraken met René Vissers om een verdere verstening van het gebied te beperken, de recreatiedruk te reguleren en verder regelden partijen dat de houtwal en andere erfbeplanting niet zomaar kan worden weggehaald. Dit alles wordt degelijk vastgelegd in een notariële akte.

PUBLIEKSDAG GOL

Vooraankondiging Publieksdag GOL 29 september.

Op zaterdag 29 september organiseert de projectgroep Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat (GOL) een publieksdag om de inwoners te informeren over de voortgang en stand van zaken van de deelprojecten (denk aan de bouw van een nieuwe brug over het Drongelens kanaal, de aanleg van de nieuwe weg door de Baardwijkse Overlaat, de realisatie van het zogenaamde “ei van Drunen”, de aanleg van de Oostelijke randweg, Howabo en Klimaatbuffer). Op een viertal locaties worden activiteiten voor het gezin georganiseerd en zullen informatiestands worden ingericht. Het moet een leuke happening worden voor jong en oud. Laat u verassen. U mag dit spektakel niet missen. Noteer daarom nu alvast in uw agenda “GOL Publieksdag”.

In de Gebiedsuitwerking Oostelijke Langstraat werken overheid en een groot aantal organisaties, waaronder Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, ZLTO en het bedrijvenplatform Heusden samen.

Nadere mededelingen over de dag volgen in de lokale en regionale weekbladen.

Jan Pijnenborg

AANLEG KLIMAATBUFFER VLIJMEN –DEN BOSCH

Aanleg Klimaatbuffer Vlijmen – Den Bosch

In de komende maanden wordt gestart met de uitvoering enkele GOL-projecten: de aanleg van een extra waterberging in de Gement en rond het Engelermeer en de aanleg van de zogenaamde klimaatbuffer (de afkorting GOL staat voor Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat).

Water heeft van oudsher een belangrijke rol gespeeld in de omgeving van Heusden en 's Hertogenbosch.

De stad 's Hertogenbosch en het zogenoemde Eiland van Heusden, waar Drunen en Vlijmen op liggen, werden strategisch omsingeld door waterrijke moeras- en overstromingsgebieden.

Hoog water 's-Hertogenbosch (Howabo)Het hoge water in 1995 heeft de regio bewust gemaakt van de dreiging van hoog water door de klimaatverandering; rekening moet worden gehouden met extremer weer en meer regenval. Dit is voor het Waterschap Aa Maas aanleiding geweest om naarstig op zoek te gaan naar extra waterbergingsgebieden.

In het kader van Howabo zijn de Vughtse Gement en het gebied rond het Engelermeer, circa 750 ha als zodanig aangewezen. De extra waterberging is nodig omdat alleen het Bossche Broek in de toekomst niet groot genoeg is om eventuele waterproblemen rond Den Bosch op te vangen. In het Bossche Broek kan ongeveer 3 miljoen kubieke meter water worden geborgen, in de Gement straks ook 3 miljoen en ten noorden van de A59 straks nog eens 4,5 miljoen. Samen gaat het om een capaciteit van ruim 10 miljoen kubieke meter. Onlangs is het Waterschap gestart met de bouw van een waterinlaat vanuit de Dommel in de noordoosthoek van de Gement.

Klimaatbuffer

Binnenkort start Staatsbosbeheer met de aanleg van een zogenaamde klimaatbuffer. De klimaatbuffer komt te liggen in de Biesertpolder en langs de Voordijk. Hij volgt in grote lijnen het waterbergingsgebied rond het Engelermeer. De klimaatbuffer is een flinke ecologische verbindingzone; zij knoopt de natuur in de Moerputten, de Sompen en de Zooislagen en het Engelermeer aan elkaar. De functie van klimaatbuffers is een oplossing te bieden voor de gevolgen van de klimaatverandering. De klimaatbuffer is echter meer dan alleen een extra waterberging. Het gaat ook om natuurontwikkeling (de aanpak van het probleem van de verdroging en versnippering), duurzame landbouw en recreatie.

Langs de Voordijk zal een 25 meter brede natuuroever met poelen worden aangelegd.

De Biessertpolder zal opnieuw worden ingericht. Nieuwe watergangen en poelen zullen worden aangelegd, waardoor het water langer kan worden vast gehouden. In het gebied komt ijzerrijk kwelwater naar boven. Dit biedt veel kansen voor de ontwikkeling van natuurwaarden. Ook kan door een aangepast agrarisch beheer, met als doel het verkrijgen van kruidenrijk en faunarijk grasland de natuurwaarden van de gronden worden verhoogd. Er zal een brug over de Biessertloop worden geplaatst, waardoor een wandelpad kan worden aangelegd. Zo ontstaat er naast de Haverkampen een aantrekkelijk uitloopgebied voor de inwoners van Vlijmen. Voor de samenhang van de beide projecten zie bijgevoegde tekening.

Planning

Staatsbosbeheer wil de herinrichting van de Biessertpolder nog dit jaar afronden. De uitvoering van het totale Howabo project zal tot in 2014 doorlopen. Daarbij moet ook worden gedacht aan de realisatie van een onderdoorgang onder de A59. Over de vorm van de waterloop is nog geen definitieve beslissing genomen, maar waarschijnlijk wordt gekozen voor de goedkopere oplossing een sifon onder de A59.

Jan Pijnenborg

HERSTEL HEIDIJK

Op 25 mei 2012 werd het herstel van de Heidijk afgerond. De gemeente Heusden gaf inzicht in de resultaten ervan. Dit werd ingeleid door wethouder Margo Mulder van de gemeente. Zij vertelde hoe het plan in samenwerking met het Brabants Landschap en de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden tot stand is gekomen. Joost van Balkom gaf een uiteenzetting over de nieuwe inrichting *"wij stonden voor de keuze er een bos te laten ontstaan of juist de bebossing te gaan uitdunnen, zodat meer zeldzamere natuurwaarden een betere kans krijgen."* Tijdens een wandeling naar de Nieuwkuijkse Wiel werd door Bert van Opzeeland, uitleg gegeven over de historie van de Heidijk en de wiel.

Het resultaat van de werkzaamheden werd duidelijk. Veel bomen en struikgewas hebben plaats moeten maken voor een nieuw stuk natuurontwikkeling waardoor vogels, vlinders en andere plant- en diersoorten een nieuwe omgeving gaan vinden. Maar ook fietsers en wandelaars profiteren van deze *'schoonheidsbehandeling'*. De uitgedunde bebossing maakt ruimte voor riante doorkijkjes in het achterliggende landschap. De nieuw aangelegde paddenpoel in de Zeeg past daar uitstekend in. Ook aan het *'zitcomfort'* is aandacht besteed. Mooie bankjes en duidelijke informatieborden maken het mogelijk kennis te nemen van het gebied en het door de seizoenen heen veranderende landschap.

Omdat Joost en Bert nauw betrokken zijn geweest bij het project verzocht Margo Mulder hen de officiële openingshandeling te verrichten. Dit gebeurde bij een van de zeven informatiepanelen die op de Heidijk zijn geplaatst.

NOTULEN LEDENBIJEENKOMST D.D. 23 JANUARI 2012

Aanwezig: 27 leden

1. Om 19.35 uur **opent** de voorzitter **de vergadering**. Doel van deze vergadering is: voor de pauze uitleg over waar wij als vereniging mee bezig zijn en na de pauze vragen en opmerkingen n.a.v. die uitleg.
2. De **agenda** wordt ongewijzigd vastgesteld.
3. Er zijn geen **mededelingen**.
4. De **notulen van de ledenvergadering van 17 oktober 2011** worden goedgekeurd met dank aan de wnd secretaris Joost van Balkom.
5. **Kerntaken vereniging**. Het bestuur heeft een document opgesteld waarin de kerntaken Beheren van natuurgebieden, Beleidswerking (Ruimtelijke Ordening), Natuurstudie, Natuureducatie en Milieuzaken worden benoemd en uitgewerkt. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan De ondersteuning en Overleg met externe organisaties.
Het volledige document zal op de website worden geplaatst.
6. N.a.v. vragen c.q. opmerkingen;
 - Er vindt vooralsnog geen overleg plaats met Staatsbosbeheer.
 - Het (achterstallig) onderhoud van De Zeeg en de Heidijk wordt in opdracht van de Gemeente uitgevoerd na overleg met onze vereniging.
 - Met Dhr. V. te Giersbergen wordt overleg gevoerd over de landschappelijke inpassing van zijn bedrijf, waarbij verhoging van de biodiversiteit rondom zijn bedrijf uitgangspunt is. Brabants Landschap adviseert.
 - Leden die inventariseren wordt gevraagd om de resultaten aan Rien Melis door te geven.
 - De mogelijkheid om natuurgidsen op te leiden zal worden onderzocht.
 - Bij de voormalige eendenkooi te Drunen en bij het natuurpark komen informatie borden. In het natuurpark komt tevens een boom-leer-pad.
 - Op 3 maart wordt een excursie georganiseerd naar Brabant Plant te Vlijmen.
 - Er wordt gezocht naar een deskundige op het gebied van zonnepanelen.
 - Indien gewenst kunnen de leden het kwartaalblad "natuurlijk" digitaal ontvangen. Uw e-mail adres moet dan wel bij de ledenadministratie bekend zijn.
 - Dit jaar bestaat de vereniging 30 jaar. Elke maand wordt een speciaal natuurgebied binnen de Gemeente Heusden onder de aandacht gebracht met een artikel in de Scherper, foto's van het betreffende gebied op HTR en een wandeling in dat gebied. Voorts is de commissie bezig met het samenstellen van een verjaardagskalender met foto's van die natuurgebieden. Daarnaast is er op zaterdag 19 mei 2012 een dagexcursie naar het vogelopvangcentrum te Zundert.

Men kan zich daarvoor nog aanmelden bij Noor Peters.

- De groep beleidswerking RO heeft regelmatig overleg met de Gemeente Heusden.
- Het Heusdens Buro voor Toerisme heeft gevraagd om samen op te trekken tijdens de monumentendagen op 8 en 9 september 2012 met als thema Historisch groen.
- Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de vereniging en lokale media zoals Scherper en HTR.
- De website en "natuurlijk" zullen worden ingevuld op basis van het document Kerntaken.
- Op de website zal een jaaragenda met al bekende data van activiteiten worden opgenomen.
- Er wordt een 2° fotogalerij opgemaakt met foto's van gebeurtenissen en uitgevoerde activiteiten.

7. Rondvraag

- Er wordt gevraagd om meer jeugd te betrekken bij onze activiteiten zoals natuureducatie.
- De Lions wil graag meewerken in de natuur tijdens de jaarlijkse vrijwilligersdag op 17 maart a.s.
- De te plaatsen informatieborden zijn ter goedkeuring aan de vereniging voorgelegd.

10. Voorzitter **sluit** om 22.05 uur de vergadering.

Wvd secretaris: Rien Melis

BIJZONDERE PLANTEN IN ONZE REGIO

Door de Plantenwerkgroep wordt maandelijks een gebied geïnventariseerd op de daar voorkomende flora. Dat levert natuurlijk niet altijd spectaculaire vondsten op, maar het gaat natuurlijk niet alleen om zeldzaamheden.

Het blijft boeiend en nuttig om ook het voorkomen van de meer algemene plantensoorten bij te houden, want zij geven een inzicht in de ontwikkeling van de biodiversiteit in onze streken.

Toch heeft het iets als bij zo'n inventarisatie ook bijzondere soorten worden gevonden. Het zegt iets over de speciale waarden van een dergelijk biotoop.

Op 4 juli 2011 werd een inventarisatie uitgevoerd bij de stadswallen van Heusden en daarbij werden enkele minder algemene soorten gevonden.

Tussen een ruigte van brandnetel, kleeftkruid, etc. vonden we verschillende exemplaren van het Groot Warkruid. Het is een parasiet die zich met hechtschijfjes vastzet op planten als brandnetel en hop, en daar zijn voedingssappen uit opneemt. Door zijn vele slingerende stengels en zijn parasitair karakter kreeg de plant de bijnaam: Duivels Naaigaren.

Als we het verspreidingskaartje bekijken op bijv. waarneming.nl, blijkt dat de plant nagenoeg uitsluitend voorkomt langs de grote rivieren. Hij staat ook op de Rode Lijst van beschermde planten.

Groot warkruid

Het kaartje laat duidelijk zien dat we het warkruid alleen vinden langs de grote rivieren en voor Brabant is de vindplaats in Heusden dus wel erg typerend.

Bij dezelfde inventarisatie vonden we op de vestingwallen een aantal groeiplaatsen van de muurvaren. Die is hier niet zo zeldzaam als het warkruid, maar door het verdwijnen van veel oude muren is de soort in Brabant de laatste jaren sterk achteruit gegaan. Vergelijken we de huidige vindplaatsen bijvoorbeeld met de lokaties aangegeven in de Atlas van de Noordbrabantse Flora van 1989, dan zien we een sterke vermindering van het aantal groeiplaatsen. Reden genoeg om ook hier zuinig mee om te gaan.

Muurvaren

Uit het kaartje blijkt dat de muurvaren nog op verschillende plaatsen in Nederland voorkomt, maar in Brabant toch vrij zeldzaam geworden is. Hopelijk kunnen de groeiplaatsen worden gespaard als in Heusden renovatie-werkzaamheden aan de stadsmuren plaatsvinden.

Piet de Bont

OMMETJE HERPT

In het kader van het jubileum “30 jaar NMVH” werd op de zonnige 25e maart 2012 het Ommetje Herpt gewandeld.

Hans van Laar was er bij en kan het volgende navertellen.

Bij café De Ploeg in Herpt hadden zich ± 60 wandelaars verzameld.

Gids Hermien van Toorenborg heette de groep welkom. Ze wilde allereerst weten wat voor vlees ze in de kuip had en vroeg naar de herkomst van haar publiek. Geen Herptenaren, maar wel deelnemers uit de meeste andere kernen van de gemeente. Tot slot de vraag: ‘*wie van u is al lid van de NMVH*’? Ongeveer 20 handen gingen omhoog. Aan de overigen werd de “*word lid van de NMVH*” flyer uitgereikt.

St. Trudo kerk.

In de burgemeester Buijsstraat vertelde Hermien dat we staan bij de plaats waar eeuwen geleden het St. Trudo kerkje stond. Het kerkje is meerdere malen door brand verwoest en is tenslotte helemaal afgebroken. Veel van de bakstenen zijn later gebruikt bij de bouw van de diverse Herptse boerderijen. Verderop zien we fraaie oude boerderijen met rieten dak.

Het Herptse Deltaplan.

Bij springtij op de Noordzee en bij tegelijkertijd harde westelijke winden werd het water in de toenmalige zeearmen naar het oosten opgestuwd. Eeuwen geleden waren er dan grote over-stromingen in het gebied rond Herpt. Door dijken te bouwen werd geprobeerd het water te weren en droge voeten te houden.

Het Oude Maasje.

Vóór ± 1300 liep de stroomgeul van de Maas via Herpt naar het westen. In de 13^e eeuw werd bij Hedikhuizen de Maas afgedamd en omgeleid naar Gorinchem. In de jaren na ± 1300 werd de oude stroomgeul op meerdere plaatsen gedempt. Delen van het Oude Maasje zijn nu nog te vinden in Herpt, Heesbeen en Doeveren.

Ruilverkaveling Herpt.

Na de tweede wereldoorlog waren er ook in Herpt en omgeving vele kleine percelen in gebruik voor de landbouw. De meeste eigenaren hadden hun percelen of flinke afstand van de boerderij. Door ruilverkaveling kregen de meeste eigenaren een aaneengesloten perceel op kleinere afstand van hun boerderij. Dat bood de boeren vele voordelen.

De structuur van het oude Herpt.

Oorspronkelijk kende Herpt meerdere boerderijen die op tamelijk grote afstand van elkaar lagen. Daartussen lagen akkertjes voor de teelt van groenten en fruit. Geleidelijk aan werden op de vrij gekomen akkertjes nieuwe woningen gebouwd. Herpt werd niet uitgebreid, maar “ingebreed”. Niet iedereen is blij met nieuwe inbreidingen in Herpt.

Op weg van Herpt naar Oudheusden.

Via de Oosters gaan we verder naar Oudheusden.

De vraag rijst “wat is ouder: Oudheusden of Heusden”.

Oudheusden kan een naoorlogse nieuwbouwwijk worden genoemd, maar in de vroege middeleeuwen vestigden zich de eerste bewoners op de plaats waar nu de kern

Oudheusden ligt. De vesting Heusden werd enkele eeuwen later gebouwd.

Het begraafplaatsje in Oudheusden.

Hermien wijst ons de weg naar het oude begraafplaatsje. Dit is het enige en oudste deel van Oudheusden. Ten opzichte van de omgeving ligt het hoger in het landschap en er staat een aantal majestueuze beuken en kastanjes. De oude stenen grafzerken maken nu nog een verwaarloosde indruk, maar er zijn plannen om het begraafplaatsje in ere te herstellen.

De Uilenhoek.

Op de terugweg naar Herpt wijst Hermien naar een aantal nestkasten voor uilen. Ons NMVH-lid Harry Smits heeft in de gemeente een groot aantal nestkasten voor de diverse uilensoorten geplaatst. Ook in Oudheusden hangen nestkasten. De uilskuikens worden geteld, geregistreerd en geringd. Harry is op zoek naar een enthousiaste opvolger.

Struinen.

Het ideaal van Hermien is een wandelroute te ontwikkelen die niet leidt over asfalt en keibestrating, maar die dwars door veld en beemd gaat. Dat zou het echte weidelijk wandelen moeten worden. Er zijn plannen om met de grondeigenaren te praten over het verkrijgen van periodiek looprecht. We wachten af.

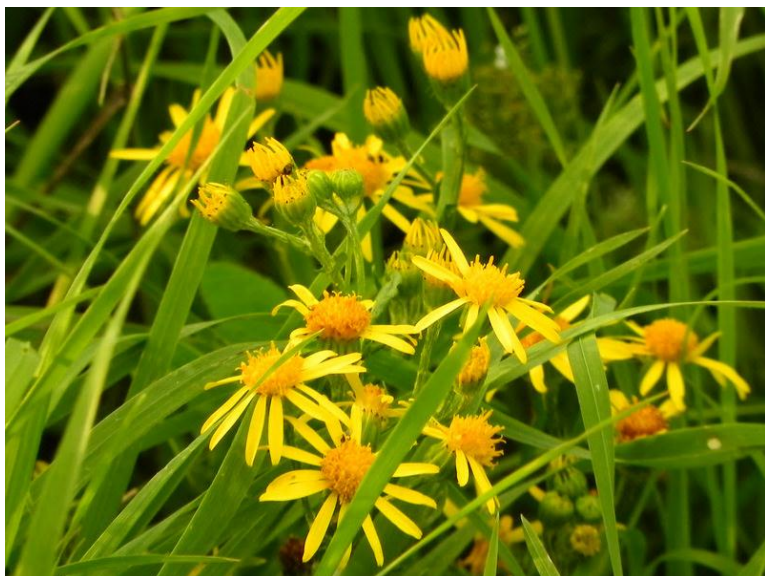
De stem.

Door haar luide en heldere sopraanstem kan Hermien de grote groep goed toespreken. Zij staat met de rug naar de wind waar de gelegenheid zich voordoet. Het effect daarvan is dat de wind haar stemgeluid heel goed naar de toehoorders brengt.

Tot zover.

Hermien, wel bedankt voor de prettige wandeling.

Hans van Laar.

Op grote voet leven

Onlangs las ik een artikel in De Volkskrant over 'de ecologische voetstap'. Nederlanders consumeren drieënhalve keer zoveel als de aarde aankan. Onze ecologische voetafdruk staat in de top tien van de wereld. Daar hoeven we dus niet trots op te zijn. Volgens Natasja Oerlemans van het Wereldnatuurfonds leven wij op te grote voet. Nederland stoot relatief veel CO₂ uit. "We vliegen veel, rijden veel en onze stroom komt vooral uit fossiele brandstoffen." Ook consumeren wij veel dierlijke eiwitten, zoals zuivel en vlees. De conclusies komen uit een rapport van 2008, waarin de effecten van de crisis en energieontwikkelingen, zoals de kernramp in Fukushima niet zijn mee genomen. Het voetafdrukmeten stuitte daarom op kritiek, de meting zou quasi-exact zijn. Wetenschappers die elkaar vliegen afvangen, op grond van kleine onjuistheden. Het kan verkeren. Maar of wij als Nederlanders nu anderhalf keer de aarde nodig hebben voor onze ecologische voetstap of één keer, maakt volgens mij niet zoveel uit. Het gaat om het consumptief gedrag, om het effect van onze ecologische voetstap. En die voetstap is, hoe je het went of keert, veel te groot. Als je daar iets aan wilt doen of veranderen, dan zul je de gewone burger moeten benaderen. De leden van de natuur- en milieuvereniging gemeente Heusden en sympathisanten zijn volgens mij wel op de hoogte van fenomenen als Ecologische Voetstap en Duurzaamheid. Maar of Henk en Ingrid, Priscilla en Rodney dat ook zijn, vraag ik me af. Daar zit volgens mij de kern van het probleem. Ik schat dat een kwart deel van de Nederlandse bevolking niet te benaderen is met termen als Ecologische Voetstap en/of Duurzaamheid. Tel daar nog eens de mensen bij op die de termen wel snappen maar er geen boodschap aan hebben, dan is er een grote groep mensen in Nederland die niet aanspreekbaar is op hun consumptief gedrag. Lekker elitair beweren dat alles anders moet, werkt volgens mij onvoldoende. Willen we de klimaat-, financiële en energiecrisis te lijf gaan, dan moeten we termen als ecologische voetstap, duurzaamheid, klimaatneutraal of CO₂-uitstoot even vergeten en Henk en Ingrid, Priscilla en Rodney benaderen met maatregelen die vooral goed zijn voor hun eigen portemonnee en vaak uitleggen dat het ook een gezonde leefomgeving oplevert. Dan zet je een stap voorwaarts.

RC Schalken

INTERVIEW

“De pioniersfase is voorbij”

Je eigen enthousiasme overbrengen. Dat werkt vaak het beste. Zo ook met zonnepanelen. Milieubewuste en op de portemonnee lettende particulieren houden op dit moment de ontwikkelingen rondom zonnepanelen nauwlettend in de gaten. Ook de natuur- en milieuvereniging is actief op dit terrein en met een plan bezig dat ze burgers kan voorschotelen. Daarnaast heeft ze onlangs een Comité van Aanbeveling in het leven geroepen, die het initiatief voor zoveel mogelijk zonnepanelen op de Heusdense daken ondersteunt. In dit interview ‘twee gewone burgers’ aan het woord over zonnepanelen.

De ontwikkelingen op het gebied van zonnepanelen gaan gewoon door. De particulier wacht af totdat bekend is wanneer de Btw-verlaging op zonnepanelen een feit is en of er een nieuwe subsidieregeling komt. De natuur- en milieuvereniging gaat door met haar plan om burgers een handzaam voorstel te kunnen aanbieden voor de plaatsing van zonnepanelen op het dak en op gemeentelijk niveau wordt gewerkt aan een plan voor de oprichting van een lokale coöperatieve energiecentrale.

Eigen energiebedrijfje

Zonlicht wordt door zonnepanelen omgezet in elektriciteit. Via een omvormer wordt deze elektriciteit geschikt gemaakt voor gebruik in huis. Jack Kops besloot bijna drie jaar geleden tot de plaatsing van 20 zonnepanelen (van 175 = 3500 Wattpiek) op het platte dak van de woning en was daarmee een van de eersten in Vlijmen. Op de vraag naar de reden, zegt hij: “Als je een beetje positief in de wereld staat, dan zie je dat mensen er een rotzooitje van maken. Enkele dagen zon levert de hele wereld genoeg energie op om alle wereldburgers een jaar lang van elektriciteit te voorzien. Als je bedenkt wat we met z’n allen allemaal vuil maken, de uitstoot van kolencentrales bijvoorbeeld, dan kun je zelf een bijdrage leveren aan een schoner milieu. Ik vind het hartstikke leuk om een eigen bedrijfje op het dak te hebben. “ En daar voegt hij heel enthousiast aan toe: “Vandaag al 13 kWh binnen zien komen, genoeg voor 10 à 12 wasbeurten. Het is ook een investering in je huis, dat meer waard wordt.” Het rendement van zonnepanelen wordt volgens Jack vaak te laag geschat. “Men gaat uit qua zonuren van de afgelopen 30 jaar, maar deze eeuw is het aantal zonuren met sprongen vooruitgegaan als gevolg van de klimaatverandering.”

Geen spijt van investering

Alles heeft hij zelf uitgezocht en geregeld. “Tegenwoordig is er veel meer informatie beschikbaar. Er waren destijds maar enkele leveranciers, waaronder ook malafide.

Er werd gezegd: 'als we straks komen plaatsen, dan komt alles in orde', maar sommige zaken klopten echt niet. Je moet rekening houden met eventuele schaduw, want als één paneel schaduw heeft, dan functioneert het hele systeem niet goed. En hoe hoog staat de zon in december, hoe zit het met de stormbestendigheid en de hoek die je kiest voor plaatsing van de panelen en niet onbelangrijk hoe ligt het dak, want dat moet tussen zuidoost en zuidwest liggen?" Ook aan het krijgen van subsidie heeft hij de nodige tijd en zoekwerk moeten besteden. "Je leert er een hoop van en bovendien had ik ook de tijd er voor". De prijs van zonnepanelen is de afgelopen drie jaar drastisch omlaag gegaan. Desondanks heeft Jack geen spijt van zijn investering. "De pioniersfase is inderdaad voorbij. De huidige zonnepanelen zijn wel iets verbeterd ten opzichte van die van enkele jaren geleden. Voorlopig zal er niet zo veel meer veranderen en als er een nieuw systeem komt, dan zal dat in het begin heel erg prijzig zijn. Met de subsidie die ik heb, is de investering na 8 jaar terugverdiend. De rest is pure winst, want ze gaan 30 jaar mee. En je wordt er veel energiebewuster van, omdat het zo leuk is."

Stormbestendig

Bob Leenders, de cartoonist die Heusden regelmatig op de hak neemt, is zich aan het oriënteren op de aanschaf van zonnepanelen. Het gezin Leenders is een stevige gebruiker met betrekking tot elektriciteit (circa 9500 kWh per jaar). Volgens Bob is het voor teveel mensen nog onduidelijk dat het om twee verschillende systemen gaat. Bij het ene systeem wordt elektriciteit opgewekt en bij het andere warmte (zonneboiler), met name interessant voor mensen die hun verwarmingsketel moeten vervangen. "Wij kiezen voor de elektriciteit. Dat gebruik moet naar beneden." Daarnaast vraagt hij zich af hoe het zit met de stormbestendigheid van zonnepanelen. "Het gebeurt zeker 1 x per jaar dat er ergens over Nederland een grote storm trekt." Geen probleem volgens de deskundigen, zonnepanelen kunnen tegen een storm, maar aangeraden wordt om dit in de verzekeringspolis te regelen.

Voorop lopen

Op de vraag aan Bob naar de motivatie om zonnepanelen aan te schaffen, antwoorden Bob en zijn vrouw Annette, praktisch in koor: "We willen niet afhankelijk zijn van buitenlandse, vaak corrupte regiems. De machtspositie die ze hebben, deugt niet. En vroeg of laat moet toch iedereen aan de zonnepanelen. En natuurlijk ook voor de eigen portemonnee." Bob noemt het: "Een soort sport om je eigen energie op te wekken". Wachten op het collectieve plan van de natuur- en milieuvereniging, doet hij niet. "Hoe eerder ze er liggen, des te eerder heb je er profijt van. Ik vind ook dat elke miljoen die Het Rijk teveel heeft in windmolens geïnvesteerd zou moeten worden. Als er een nieuw ziekenhuis gebouwd wordt, dan leg je toch het hele dak vol met zonnepanelen. Vreemd dat op het gebouw van Essent niet één zonnepaneel te vinden is."

In Duitsland staan bijna op elke berg windmolens en daarnaast zijn er velden vol zonnepanelen. En Spanje helemaal vol zetten met zonnepanelen, zodat ze groene energie kunnen verkopen. Nederland zou voorop moeten lopen met energiemaatregelen.” Zeer waarschijnlijk komt zijn boodschap niet door, maar dat hijzelf binnenkort een deel van het eigen energieverbruik gaat winnen, is een nobel streven. “Als je het kunt betalen, je hebt wat spaargeld, dan moet je het zeker doen.” En alsof ik het nog niet doorhad, voegt hij daar aan toe: “Eigenlijk ben ik best wel milieubewust.”

Juni 2012 tekst: RC Schalken, foto Ad van Kessel.

Jack Kops: “Mijn centrale levert 3400 kWh per jaar”.

COMMISSIE DUURZAAMHEID

We hebben als Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden het plan een zonnepanelen actie op te starten. Een actie waarbij het onze bedoeling is op laagdrempelige wijze zonnepanelen aan te bieden. Ruim 60% van de huishoudens in Nederland heeft interesse in zonnepanelen maar geen zin van alles uit te zoeken en te regelen. En daar zien wij een rol voor onze commissie. De naam van onze commissie lijkt HEMD te worden (Heusden gaat voor Energie, Milieu en Duurzaamheid). Wij willen proberen om de eerste fase voor de bewoners in beeld te brengen en zo klein mogelijk te maken. Ons doel is om te ontzorgen, zoveel mogelijk zorgen uit de handen van de kopers te houden. Zodat zij een goede en weloverwogen keuze kunnen maken .

We trekken steeds meer samen op met de gemeente Heusden, die ons wil faciliteren en ondersteunen bij deze actie. We hebben ons als commissie duurzaamheid nadrukkelijk bezig gehouden technische kennis binnen de groep te krijgen. We hadden al enthousiaste mensen in de commissie, maar nog te weinig leden met technische kennis. Michiel van Eijk is nu bereid gevonden om ons technische steun te bieden.

In de laatste vergadering hebben we een les in techniek gehad van zowel Michiel maar ook van Jaap van Rumpt. Jaap was uitgenodigd om met ons de ervaringen van de gemeente Haaren te delen, zij hebben al ervaring opgedaan met een zonnepanelenactie. We hebben ook een zeer interessante discussie gevoerd over panelen uit China of uit Europa. Hoe duurzaam is het om panelen te laten fabriceren door een fabrikant die het mogelijk niet zo nauw neemt met de milieuregels in zijn eigen land. Je laat vervolgens de panelen helemaal vanuit China naar Europa komen. Maak je een keuze voor de laagste prijs of kies je voor een (Europese) fabrikant die gaat voor kwaliteit. Kwaliteit waarbij ook op langere termijn de panelen nog een goed rendement geven en die zich ook laat zien in rendement bij bewolkt weer zoals dat in Nederland zo vaak voorkomt.

We hebben een commissie van aanbeveling gevormd waar Margot Mulder (wethouder), Aart Jan Gorter (Woonveste), Marc van Delft (van Delft Groep) en Adriaan van Mierlo (VIBA) zitting in hebben genomen. Als klankbordgroep voor onze commissie, maar ook om onze actie uit te gaan dragen

We gaan de komende tijd met De Scherper verder invulling geven aan het hoe en wanneer van communiceren, we gaan naar buiten treden met onze actie. Het ruwe plan ligt er al wel, maar moet nog verder verfijnd worden. Nadenken over de te organiseren avonden en bijeenkomsten, hoe bereiken we zoveel mogelijk bewoners. Maar ook het nieuws blijven volgen want zonnepanelen zijn "hot". We lijken de wind mee te hebben met zonne-energie, ook de politiek lijkt een keuze te maken om zonnepanelen vanaf 1 januari 2013 met het lage BTW-tarief te belasten.

We kunnen nog steeds steun en hulp gebruiken bij onze actie dus mocht je het iets lijken neem gerust contact op met een van de leden van onze commissie.

Cary Driessen, mobiel: 06 53641878, voorzitter commissie duurzaamheid

DE TENTOONSTELLING

De tentoonstelling oogst lof..

Vrijdag 27 april was het dan zover. Na maandenlange voorbereiding werd in de mooie bovenruimte van het Heusdens Buro voor Toerisme de fototentoonstelling geopend.

Hij geeft een beeld van de natuur in onze gemeente.

Wethouder Margot Mulder verrichte samen met Harry Nijenstein de openingshandeling en sprak lovende woorden.

Niet alleen over de fraaie beelden die met zoveel zorg door de fotowerkgroep gemaakt zijn , maar ook over de goede samenwerking tussen de Natuur- en Milieuvereniging en de gemeente.

Een mooi moment in ons dertig jarig bestaan!

Mocht u de tentoonstelling nog niet gezien hebben: hij toert nu nog rond.

Dit is het reisschema:

juni: Sint Janshof Vlijmen
juli: de Zandley in Drunen
augustus: Sint Antonius in Heusden
september: bibliotheek Drunen
oktober: bibliotheek Vlijmen
november: bibliotheek Oudheusden
geniet ervan!

Noor Peters

30-JARIG BESTAAN

Het 30-jarig bestaan op gepaste wijze gevierd

Stil staan bij.....

In 2012 staat de Natuur- en Milieuvereniging gemeente Heusden stil bij haar 30-jarige bestaan.

Terugkijken en vieren dat het een bloeiende vereniging is geworden.

Uitgaan en laat U verrassen

Zaterdagochtend 19 mei 2012 is het zover en vertrekken ca 40 leden, per touringcar, vanuit Vlijmen en Drunen.

In de bus legt Noor uit wat ons program van deze dag zal zijn.

We zijn op weg naar Zundert, naar het Vogelrevalidatiecentrum.

Op de informatiefolder over dit centrum staat de slogan: "Laat U verrassen".

Rond 11.00 uur arriveren we daar en na de koffie met koek,

zitten we klaar voor de power-point-presentatie.

Eén van de enthousiaste vrijwilligers, waarop de kurk van het centrum drijft vertelt wie ze zijn en wat ze doen. "Hier zorgen wij voor opvang en de eerste verzorging van in nood verkerende dieren".

Het ontstaan van dit dierenrevalidatiecentrum

Eind jaren zeventig hielp een 17-jarige jongen – Charles Broos - een enthousiaste man die voor vogels die in nood verkeerden een vogelopvang wilde opzetten.

Met eenvoudige middelen, timmerden ze het één en ander in elkaar.

In 1980 werd Het Vogelrevalidatiecentrum opgericht.

Een van onze leden was daar toen eens geweest.

Volgens hem was het: "Een centrum van houten hokskes".

Een paar jaar na de oprichting overleed die enthousiaste man en ging zijn helper van het eerste uur verder.

Doordat er al enige bekendheid over deze opvang was, kreeg die jongen een legaat van 50.000,- gulden, waarmee hij betere voorzieningen kon maken.

Ook de familie van die gulle gever van het testament gaf nog 10.000,- gulden erbij. Met 60 duizend gulden en een heleboel vrijwilligers erbij, kwam er iets degelijks en tegelijkertijd iets prachtigs tot stand. Zet veel mensen met diverse talenten en vakmanschap bij elkaar, het resultaat is verbluffend.

De “hokskes” zijn verdwenen en er staat nu een groot nieuw gebouw.

Voor het zover was, werd de ‘ruwbouw’ geplaatst.

Het overige werk is door vrijwillige vakmensen uitgevoerd.

In 2010 is ook hier het 30-jarig bestaan gevierd.

Onze gids zegt hierover:” Als je nu ziet wat er in dit centrum in die tijd tot stand is gekomen, dan zijn wij trots op het resultaat. Het is de kroon op alle werk dat is verricht.”

24-uurs opvang

Als men een dier komt brengen kun je aan de buitenkant van het centrum één van de luiken openen en kan het dier achter een luik, in een hok naar grootte worden gezet.

Achter het luik ligt de instructie wat je moet doen.

Je vult de vragen in, plaatst het dier in de tijdelijke kooi en je sluit het luik.

De bringer van het dier drukt op een knop. D.m.v. een signaal dat in het centrum gehoord wordt, weet men dat er een dier gebracht is.

Het gebrachte dier krijgt later een grondig onderzoek van de dierenartsen.

De artsen helpen ook financieel mee, door alleen de medicijnen in rekening te brengen. De vrijwilligers krijgen instructies hoe ze het dier moeten verzorgen.

Er zijn drie medewerkers in vaste dienst. Er zijn ca 300 vrijwilligers die zich hebben aangemeld.

Erkenning

Het ministerie van LNV heeft dit centrum aangewezen als bewaarplaats voor in beslag genomen vogels. Daarmee is de erkenning als verantwoord centrum bevestigd. Dit asiel voldoet aan de criteria en richtlijnen voor dierentuinen.

Het is een meldpunt voor roofvogel vervolging. Veel vogels en andere

dieren(uitgezonderd huisdieren als honden en katten) kunnen hier worden gebracht.

Meer faciliteiten

De goede voorzieningen brengen met zich mee, dat er al enige tijd in het Vogelrevalidatiecentrum, ook andere dieren gered kunnen worden.

Particulieren brengen meestal één in nood verkerend dier, maar als er via Schiphol in beslag genomen dieren binnen komen, zijn het er veel meer.

Meestal gaat het om beschermde dieren, die illegaal - voor de lucratieve handel - in ons land binnen zijn komen.

Als deze dieren komen wordt dit van te voren gemeld. Als het centrum dicht is, hebben de chauffeurs-van de dierenambulance een sleutel van het gebouw.

Zij plaatsen vele dieren in de noodopvang en vullen de papieren in.

Daarna desinfecteren ze zich en vertrekken daarna naar andere bestemmingen.

Letse!

Wat mankeert er aan de dieren die binnen zijn gebracht?

Vogels met gebroken vleugels, of poten. Vogels met schotwonden.

Een zeevogel die op de landingsbaan van de luchtmacht gecrasht was.

Aangereden wild of een bunzing in een klem. Jonge ouderloze dieren etc..

De dierenarts bekijkt of er overlevingskansen zijn.

Zo niet dan worden ze uit hun lijden verlost.

Herstelde dieren gaan meestal via de Stichting AAP, naar de beste plek.

Als dieren niet in de vrije natuur kunnen worden teruggebracht, gaan ze bijvoorbeeld naar vogelverenigingen en of dierentuinen in Nederland of Europa. Zolang er geen goede plaats voor de herstelde dieren te vinden zijn, blijven ze in het centrum.

Na de powerpoint-presentatie staat een lunchbuffet voor ons klaar.

Rondleiding

Tijdens de rondleiding komen we als eerste bij het noodopvanggebouwtje. Terwijl onze gids vertelt over alles wat in dit vertrek gebeurt, gaat een luikje open. De gids vraagt of ze een dier komen brengen. Dat is niet zo: die mensen zijn benieuwd wat er achter dat luik te zien is. En wij zien meteen hoe het werkt, als er een dier gebracht wordt.

Even later komen we langs een bijenkorf, waar het gonst van de bijen. Een lusthof voor ons en de bijen, die alle bloemen naast 'hun huis' inspecteren of er nectar te halen is.

En wij genieten van hun arbeid en wij gaan verder langs de prachtige plantsoenen met diverse vijvers er tussenin.

Onderwijl hoor ik van Mia de namen nog eens van de planten en struiken die ik wel ken, doch waarvan ik de namen weer vergeten ben.

Na de vijvers waarin ook vreemde eenden zwemmen, lopen we door het erebogenlaantje naar de grote kooien van de roofvogels.

De zeearend zit in de grootste. De uilen, zoals de oehoe en de steenuil hebben minder plaats nodig. De allerkleinste vogels zitten bij elkaar. Het komt voor dat een hobby kweker een vogel mee mag nemen, naar zijn volière. Een heel oude oehoe mag zijn 'oude dag' in het centrum blijvend doorbrengen.

Tastbare herinnering

Na een prachtige- en een leerzame dag staat de bus klaar om ons thuis te brengen. Als tastbare herinnering aan ons “dagje uit”, vanwege het 30-jarig bestaan van onze vereniging, ontvangt elk lid een verjaardag -kalender. Elke maand is versierd met een mooie foto uit onze omgeving. De foto's zijn door drie leden gemaakt. Een kado met eigen inbreng!!!

Een impressie van Marga van der Linden

Als u de kalender wil nabestellen, dan kan dat!
Neem contact op met onze penningmeester Rien: rienmelis@upcmail.nl
Voor de prijs van €7,95 heeft u een mooi cadeau.

BIOLOGISCH GROENTEPAKKET

Bij tuinderij de Tuin uit Helvoirt kunt u biologische groentepakketten bestellen. Deze pakketten kunt u één maal per week afhalen op een afhaaladres in Drunen, Nieuwkuijk of Waalwijk.

De voordelen op een rijtje:

- de groentes zijn zeer vers,
- en biologische geteeld, wat inhoudt dat er geen bestrijdingsmiddelen en kunstmest worden gebruikt,
- u eet wat het seizoen brengt,
- het is kleinschalig,
- er worden geen lange afstanden met de groentes afgelegd,
- u weet waar uw groentes gekweekt worden en kunt altijd met vragen bij de Tuin terecht,
- de smaak is veel beter dan de groentes uit de gangbare voedselindustrie,
- u hoeft niet na te denken wat u zult gaan eten, dat bepaalt de inhoud van het pakket voor u.

Een groentepakket bevat meestal 4 of 5 'hoofd'groentes en 1 of 2 'bij'groentes. U kunt aangeven welke groenten u echt niet in uw pakket wilt hebben (uitsluitingen). Er zijn verschillende maten te bestellen: mini, klein-gezin, middel en groot.

Voor de lezers van Natuurlijk geldt: Wie nu een **proefabonnement** van 4 weken neemt, betaalt slechts voor 3 pakketten: opgeven voor 1 juli.

Bij de Tuin kunt u ook terecht voor een biologisch fruitabonnement en een aardappelabonnement.

Voor meer informatie en de prijzen zie de site van de Tuin:

www.tuinderij-detuin.nl

Wij hebben al jaren een groente- en fruit- en aardappelpakket van de Tuin en ik ben er nog steeds uitermate tevreden over.
Wij smullen er elke week weer van!

Marian van der Linden

OP DE GROTE STILLE HEIDE

Op de nog spaarzaam voorkomende heidevelden in de Drunense en Loonse Duinen dwaalt weer een kudde Kempische heideschape rond. Ranke, statige beesten met witte en sommige met bruin gestreepte en gespikkelde voskoppen. Ze staan hoog op de poten en kunnen zich dan ook vlot door een oneffen terrein bewegen. Ze zijn aangepast aan schrale levensomstandigheden. Eeuwenlang zorgden schape voor de mest die de boeren op de hoge zandgronden nodig hadden om hun akkers te kunnen bemesten. De schape liepen overdag op de heide en sliepen 's avonds in de schaapskooien bij de boerderijen. De mest die ze daar achterlieten, werd vermengd met heideplaggen. Op oude topografische kaarten van ongeveer 1860 is nog te zien

hoeveel uitgestrekte, boomloze heidevelden er toen op de hogere zandgronden van Brabant voorkwamen. Op de huidige landkaarten van de Drunense en Loonse Duinen staan nog steeds de namen vermeld:

Drunense Heide, Helvoirtse Heide, Hoge Heide (het gebied tussen Giersbergen en Helvoirt), Loonse Heide met Huis ter Heide en de Kraanvense Heide. Ook het woord "Heikant" komt vaak voor! Waarom zijn deze heidevelden verdwenen? Een belangrijke oorzaak was, dat men omstreeks 1900 gebruik ging maken van kunstmest. De schape mest was niet meer nodig en de schape verdwenen uit het beeld en daarmee de heide. De heidevelden rondom de dorpen werden ontgonnen en met behulp van kunstmest geschikt gemaakt voor akkerbouw.

In de zestiger jaren van de vorige eeuw kreeg men in Brabant weer belangstelling voor dit oude schape ras. Er waren toen met veel moeite nog slechts enkele tientallen echte Kempische heideschape te vinden, vertelde de herder mij die de huidige schaapskudde in de duinen begeleidt. Inmiddels zijn er gelukkig weer een groot aantal van deze heideschape die nu weer ingezet kunnen worden voor het beheer van natuurterreinen.

Zoals je misschien wel gehoord of gezien hebt, zijn er de afgelopen tijd veel (vooral) dennenbomen afgezaagd in de Drunense en Loonse duinen, omdat het Nationale Park "De Loonse en Drunense Duinen" zijn naam geen eer meer aandeed. De duinen waren aan het verdwijnen, evenals de heidevelden. Het gebied was helemaal aan het "verbossen". Een normaal proces, maar de bezoekers willen graag een afwisselend landschap zien met duinen en heiden, maar ook met schrale maar wel bijzondere graslandjes en heuveltjes met mossen en korstmossen. Bij dit zeldzame landschap horen ook dieren die aangepast zijn aan de hier heersende omstandigheden, zoals boompieper, boomleeuwerik, nachtzwaluw, korhoen, zandhagedis, zandloopkever, rode bosmier en heidevlinder. Het korhoen dat ik in de zestiger jaren van de vorige eeuw hier nog heb gezien, komt hier helaas niet meer voor, maar wie weet? Er wordt immers gewerkt aan stuifzandherstel. Ook heidevelden die de verbinding vormen tussen stuifzand en bos moeten er weer kansen krijgen.

Hiervoor kunnen dan de Kempische heideschape worden ingezet, die de jonge, uitschietende boompjes eten, zodat de heide weer ruimte krijgt zich hier te ontwikkelen.

Ik heb de kudde, die uit 350 schapen bestaat, opgezocht en er speciaal opgelet wat ze nu in het open veld precies eten. Het zijn echte fijnproevers! Oude heidestruiken blijven ze niet. Ze knabbelen liever aan de jonge heidestruikjes.

Verder vinden ze de buntgrasjes lekker en de blaadjes van de bochtige smele. Het dorre en veel te veel voorkomende pijpestrootje (in de volksmond “ bunt” genoemd) dat de heide overal heeft verdrongen, blieden ze ook niet. Echter wel de in het voorjaar eraan komende groene blaadjes. In deze groene blaadjes, zoals trouwens in alle groene blaadjes, vindt een ingewikkeld chemische proces plaats (koolstofassimilatie): er wordt hier namelijk van het water(H₂O) dat door de wortels wordt aangevoerd en koolstofdioxide (CO₂) dat via huidmondjes uit de lucht wordt opgenomen m.b.v. bladgroenkorrels glucose (C₆H₁₂O₆) gemaakt. Let op: in de formule van glucose vind je de opgenomen koolstof- (C), waterstof- (H) en zuurstof- (O) atomen weer terug in een andere samenstelling! Glucose is het voedsel voor de plant. Als je dus alle groene bladeren van een plant weghaalt, sterft ze af. Als dus de schapen de groene blaadjes van het pijpestrootje eten, kunnen deze planten zich niet verder ontwikkelen en uiteindelijk zullen ze verdwijnen. Het gevolg is dan, dat de

struikheide weer meer kans krijgt zich te ontwikkelen. Maar zal je zeggen: de schapen eten ook de blaadjes van de jonge heide op! Daarvoor is het nodig dat de schapsherder ook voldoende biologische kennis heeft om zijn kudde zo aan te sturen, dat ze op sommige plaatsen intensiever mag grazen en op andere plaatsen minder intensief. Misschien hier en daar maar één keer per jaar vrij vlug er doorheen lopen. Op sommige plaatsen moet hij daarna enkele jaren helemaal wegblijven, want behalve deze bijzondere schapen willen we in augustus ook mooie, bloeiende heide met zoemende bijen zien!

Het inzetten van heideschape is noodzakelijk voor een duurzaam beheer van de heide, maar het is zeer belangrijk dat de herder aan de hand van een draaiboek van Natuurmonumenten zijn schape op een ecologisch verantwoorde manier aanstuurt.

Vriendelijke groet,
Cees van der Meijden

UITREIKING WAAKVLAM 2012

UITREIKING WAAKVLAM

Tijdens de jaarvergadering op maandag 2 april jl. werd de waakvlam doorgegeven. Nely Lopulalan, die de waakvlam vorig jaar ontving, reikte hem uit aan André van Drunen.

Volgens Nely verdient André de waakvlam omdat hij altijd met vuur en vlam over de natuur verteld en er veel van af weet.

André leidt een ieder die dat wil graag rond op het terrein van Piet Smeekens. André draagt de natuur een heel warm hart toe.

VERSLAG JUBILEUMWANDELING VLINDERVELD

Op zondag 13 mei was de jubileumwandeling op het voormalig zanddepot, deze naam is inmiddels vervangen door “vlinderveld”.

Peter van der Velden, onze gids tijdens deze wandeling, had mij gevraagd om een handje te helpen, wat ik natuurlijk niet negeerde. Om 10.05 uur zag het er naar uit dat alle mensen die van plan waren te komen, er inmiddels waren, geen grote groep, ongeveer 12 mensen. Onze natuurvereniging was niet de enige club die dit gebied vandaag had uitgekozen. Ook een duikvereniging was actief. Aanvankelijk nog enige verwarring, welke verzamelplaats van ons was, daar de mensen van de duikclub zich aan het begin, zich tegenover het natuurpark, verzamelden. Van een andere orde was de hondenclub, die ook van ons terrein gebruik maakte, met hun viervoeters. Peter heeft nog contact gezocht met Natuurmonumenten, maar die trokken hun handen er van af, daar dit terrein niet van Natuurmonumenten is. Maar goed we zijn gestart en het weer viel uiteindelijk mee. Het was geen lekkere voorjaarsdag, maar het was droog en de zon liet zich zo nu en dan zelfs zien. Op bepaalde plekje was het zelfs warm op die momenten. Er waren al behoorlijk wat vuurjuffers aanwezig en de opvallende bloedcicades, met hun opvallende stippen. Op het veld staat o.a. schapenzuring, wat de waardplant is voor de kleine vuurvlinder, waar van we er ook dan meerdere hebben waargenomen. Op het eind van de grote poel zagen we zelfs het landkaartje, voor mij de eerste van het jaar.

Het landkaartje is helaas lang niet meer zo algemeen in onze streek, als het geweest is. Het bijzondere van het landkaartje is dat hij nu, in het voorjaar, oranje-bruin van kleur is en in de zomer zwart met wit. Dit noemen we seizoendimorfie. Vroeger dacht men dat het om twee soorten ging, maar het heeft te maken hoe het popstadium is geweest, oftewel

overwintert, geeft de oranje-bruine kleur oftewel de kortdurende zomerpop, dit geeft de zwart-witte vlinder. De naam landkaartje heeft de vlinder te danken, aan het fraaie lijnenpatroon aan de onderkant van de vleugels.

Verder zagen we nog het mannetje van het oranjetipje, dit onmiskenbare vlindertje geeft het echte voorjaars-gevoel, daar hij het hele jaar verder niet te zien is. Hij verblijft het grootste deel van het jaar, zo'n 9 maanden als pop, vermomd als een soort vruchtje, aan een stengel of ander winterhard object. Verder nog een bont zandoogje en klein geaderd witje gezien.

Maar toen mijn oog op een aangevreten kamperfoelieblad viel, zat daar een rups van de seringenvlinder. Deze hoort tot de zeldzamere soorten en ik had hem nog niet eerder mogen waarnemen binnen onze gemeentegrenzen, dus toch weer een primeurtje. Het is een bizar uitziende rups, die eigenlijk zo, niet op een rups lijkt. Het is een nachtvlinder, een mooi gekleurde spanner.

In de poel wees Peter ons op een meerkikker. Dit is de grootste van onze groene kikkers. Herkenbaar aan het vlekkenpatroon, wat hij inderdaad had. Het is jammer genoeg niet gelukt om een foto van de kikker te maken.

Op het water waren ook de gele plomp en de waterlelie aanwezig. En overal werden we vergezeld van het gezellige geluid van de zwartkop die ook hier in flinke getale aanwezig is.

Ik geloof wel dat we van een mooie wandeling mogen spreken, waar we toch heel wat gezien en gehoord hebben.

Paul Kreijger

VLINDERS

VLINDERS :

een verrassende vlinderwaarneming

Dat de natuur zo nu en dan met een leuke verrassing komt, bewijst dit voorjaar maar weer eens. Zo ben ik op 25 maart de bloeiende katjes bij de Haarsteegse Wiel aan het afzoeken, er bloeien dan nog weinig bloemen en de bloeiende wilgenkatjes zijn dan zeer welkom voor de nectarbehoefte.

Zo zie je er menige hommelmot bij elkaar scharrelen, maar ook de vlinders zijn hier op te vinden. Redelijk veel kleine vossen waren op de katjes aanwezig, als ook dagpauwogen en enkele gehakkelde aurelia's waren van de partij.

Maar bij de eerste bloeiende wilg was het al raak, geen kleine vos, maar mijn eerste grote vos, die ik Nederland waarneem en dan meteen in je eigen gemeente.

Uiteraard geen camera bij me, ik dacht die haal ik zo wel even op. Ik loop verder mijn rondje Haarsteegse Wiel en bij de andere kant van het Wiel aan gekomen zit grote vos nummer 2 op mij te wachten, op het bruine riet wat op de grond ligt, heerlijk te zonnen. Deze was helemaal gaaf, de eerste had een klein stukje uit de vleugel.

Snel naar huis gelopen, woon er tenslotte maar twee kilometers van af en op de fiets gewapend met camera terug naar het Wiel. Echt uren gezocht maar... geen grote vos meer gezien! Ook de dagen daarna intensief met camera en al gezocht, maar helaas geen grote vos meer gezien.

Zo zie je hoe een bepaald moment op de dag heel belangrijk kan zijn om een zeldzame waarneming te noteren.

In het buitenland had ik de grote vos, uiteraard wel meer waargenomen, maar in ons eigen land dus nog nooit. Het is een vlinderoverwinteraar, dus vraag je je af hebben ze er voor de winter ook al gezeten? Dit voorjaar zijn er relatief veel grote vossen in Nederland en België waargenomen. Houd bepaalde bomen, zoals wilg, populier en de prunussen in de gaten of er een voortplanting is geweest, dus de rupsen.

De grote vos heeft een patroontje van 4 stippen op zijn boven vleugel en de kleine vos moet het met 3 stippen doen. Verder is de kleine vos levendiger gekleurd, de grote vos oogt wat bruiner. Maar een foto van het dier maken is het beste bewijs, wat bij mij helaas niet gelukt is, maar deze twee waarnemingen zijn gelukkig toch geaccepteerd, daar ik ze goed omschreven had en het 100% zeker weet.

Ook mijn eerste oranjetipje, een mannetje, op 25 maart langs het Drongels kanaal bij de Margrietbrug in Vlijmen was redelijk vroeg. Oranjetipjes doen het gelukkig goed en zijn al flink wat eitjes afgezet. Als de eitjes pas gelegd zijn, zijn ze witachtig van kleur, later worden ze oranje tegen het uitkomen aan worden ze grijsachtig.

Ook de kleine vuurvlinder was er vroeg bij, zo heeft Joost, op de Heidijk al weken geleden de kleine vuurvlinder waargenomen. Met enige overtuigingskracht heeft Joost de vlinderstichting toch echt duidelijk gemaakt dat het om deze soort gaat. Dus ondanks het geen denderend voorjaar is, toch vroege waarnemingen, maart was wel redelijk in het algemeen.

Op het terrein van onze Piet Smeekens, waar ik nu een vlinderroute heb, hebben we al een groentje waargenomen, die zich rond een grote meidoorn op hield. Volgens Piet ook al eerder dan hij verwacht had.

Verder heeft de oranje berkenspanner het goed gedaan, tientallen waarnemingen heb ik kunnen noteren, op een bosperceel in Vlijmen. Het is een dag actieve nachtvlinder die bij voorkeur rond de berkentoppen vliegt bij zonnig weer. En zo nu en dan naar beneden komt en dan wat lager vliegt, soms om te zonnen of te drinken op de grond. Een prachtig vlindertje wat alleen in maart tot ongeveer half april vliegt. Om bij de nachtvlinders te blijven, op 22 juni komt de landelijke nachtvlindernacht er weer aan. Deze ga ik houden aan de roeivijver in Drunen ter hoogte van de ijsbaan aldaar. Hierbij zijn jullie van harte uitgenodigd om daar bij te zijn.

Paul Kreijger

NACHT VAN DE NACHTVLINDERS

Vrijdagavond 22 juni is de zevende nationale nachtvlindernacht.

In Nederland hebben we 'slechts' 53 soorten dagvlinders en maar liefst 2200 soorten nachtvlinders, waarvan 1400 soorten micro's en 800 soorten macro-nachtvlinders. Ondanks deze enorme aantallen nachtvlinders zien we ze relatief gezien maar weinig.

Om de meeste soorten nachtvlinders te zien, hebben we hulpmiddelen nodig, dit kan met behulp van licht op een wit doek te laten schijnen en door middel van een zoete lokstof, die op de bomen gesmeerd wordt.

Beide methoden gaan we 22 juni toepassen op alweer de zevende nationale nachtvlindernacht van de vlinderstichting.

De vlinderwerkgroep van onze vereniging gaat deze nacht in onze regio organiseren.

In feite heeft deze avond/nacht twee hoofddoelen, namelijk: zoveel mogelijk mensen met nachtvlinders kennis te laten maken in het hele land worden in deze nacht, nachtvlinders onderzocht en de hierbij behorende gegevens verzameld

We beginnen om 22.30 uur tot ongeveer 01.00 uur.

Uiteraard kunt u, als u overmand wordt door de slaap, eerder huiswaarts keren !

De locatie is de ijsbaan in Drunen, bij de roeivijver, aan de Duinweg tegenover de Hoge Schijf.

Hier is ook plaats om uw auto te parkeren.

Paul Kreijger,
Coördinator vlinderwerkgroep

BEZOEK BRABANT PLANT

EINDE LICHTHINDER NIET IN ZICHT

Op zaterdag 3 maart 2012 bezocht een aantal leden van onze vereniging het glastuinbouwbedrijf Brabant Plant aan de Mommersteeg in Haarsteeg.

Tiny van den Berk, eigenaar/algemeen directeur van Brabant Plant en Joost van Buul al jarenlang vaste medewerker, verzorgden de rondleiding en beantwoordden onze vragen.

Vijf jaar geleden bezochten we het bedrijf ook om onder andere te praten over de lichthinder veroorzaakt door de assimilatiebelichting. De resultaten van dat gesprek leken zeer positief; er zou op korte termijn een einde komen aan de lichthinder. Slechts in incidentele gevallen zou de bovenafscherming open gaan, wat nodig is in verband met het klimaat in de kas: te hoge temperaturen in de kas leidt tot teveel vochtophoping.

Afgelopen jaren was er helaas toch nog steeds veel nachtelijke uitstoot van de assimilatiebelichting en afgelopen winter was het na 24.00 uur zeer regelmatig ongelooflijk licht. Het leek wel dag in plaats van nacht. Het leek erop dat de schermen niet incidenteel opengezet (gekierd) werden, maar bijna structureel. Dit was een van de redenen om weer in contact te treden met Brabant Plant en om opheldering te vragen over deze nachtelijke lichtuitstoot.

Na een inleiding door beide heren werden we in 'maan' kleding rondgeleid door het bedrijf.

Het bedrijf kweekt groenteplanten, bloemen en kamerplanten.

Brabant Plant zit wat betreft de groenteplanten vooraan in de keten van de voedselvoorziening. Zij kweken voornamelijk plantjes uit zaden. Zij gebruiken geen biologische zaden. Deze kleine plantjes vinden hun weg naar de tuinders (retail) waar zij tot volwassenheid komen, vrucht gaan dragen, etc. De plantjes worden afgezet in Nederland, België en Oostenrijk.

De gekweekte bloemen verlaten het bedrijf als eindproduct.

De afgelopen jaren is het bedrijf flink uitgebreid. Het omvat nu 12 ha betonnen eb- en vloervloeren. Bij ons vorige bezoek was het bedrijf 7 ha groot. Het gaat om een 100% gesloten systeem wat betreft water en meststoffen.

De toegepaste assimilatiebelichting is teeltondersteunend, het licht vult het zonlicht aan. Maar assimilatiebelichting kan bij lange na het zonlicht niet vervangen.

REGELGEVIG:

De huidige regels omtrent assimilatiebelichting schrijven voor dat er 98% schermen geïnstalleerd moeten zijn. Deze bovenschermen moeten worden toegepast in de donkerperiode. Dit is in de periode van 1 november tot 1 april van 18.00 tot 24.00 uur en van 1 april tot 1 mei en van 1 september tot 1 november van 20.00 tot 02.00 uur.

In de nacht mag er maximaal 25 % gekierd worden. Als er meer dan 15.000 lux wordt toegepast, moet de hele nacht 98% worden afgeschermd, 2 % kieren. De gevel (de zijkant) moet de hele nacht voor 95% zijn afgeschermd.

Brabant Plant is de laatste jaren flink uitgebreid, van 7 naar 12 hectare en dat is de belangrijkste reden dat de nachtelijke lichtuitstoot flink is toegenomen. Volgens de heer van de Berk kwam daarbij dat het de afgelopen winter een periode van extremen was: te warm, te koud of te vochtig, hierdoor was het nodig bijna elke nacht te kieren in verband met het klimaat in de kassen.

Wij rekenen en hopen erop dat de regelgeving op nachtelijke lichtuitstoot door assimilatiebelichting verder zal worden aangescherpt en/of dat de gemeente in haar milieuvergunning de regels aanscherpt.

Dit is in het belang van de natuur en het milieu. Het is al lang algemeen bekend wat de nadelige gevolgen op mens én dier zijn van al die nachtelijke lichtuitstoot. Een overdaad aan licht verstoort het bioritme van allerlei organismen en kan hele ecosystemen ontwrichten. Duisternis is een oerqualiteit.

De heer van den Berk wees ons er nog op dat zijn bedrijf altijd mee doet aan de zogenaamde landelijke Nacht-van-de-Nacht. Wij vinden dat een mooi initiatief, maar zouden willen dat het elke nacht de Nacht-van-de-Nacht is bij Brabant Plant.....

Wij bedanken Brabant Plant voor de rondleiding door hun bedrijf. Bij vragen of problemen kunnen we altijd contact opnemen met de heer van den Berk.

Biologische voeding. **Homeopathie.**

Voedingssupplementen. **Kennis en advies**

Dat is wat onze zaak een speciaalzaak maakt!

Van Herpt Specialiteiten & Reform
Grotestraat 134 5151 BN Drunen 0416-372497
www.vanherptdrunen.nl info@vanherptdrunen.nl

BedrijfsHulpVerlening

Chrysantenstraat 41
5151 GD Drunen
tel. 0416 377849
06 52580895
www.jb-bedrijfshulpverlening.nl

Basis BHV • Herhaling BHV • EHBO • Reanimatie
Kinderreanimatie • AED • Kleine blusmiddelen

